

opusdei.org

15. Akým spôsobom sa odovzdávali evanjeliá?

Pätnásta z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

23.05.2023

Je známe, že nemáme originálne rukopisy evanjelií, ako ani žiadne originálne rukopisy starovekých kníh. Písomnosti sa odovzdávali ručne prepisovanými kópiami na

papyruse a neskôr na pergamene. Ani evanjeliám a ranokresťanským spisom nebol tento spôsob šírenia cudzí. Až pri Novom zákone vidíme, že niektoré spisy svätého Pavla sa odpisovali a odovzdávali v súbore spisov (2 Pt 3,15-16) a to isté platí pri evanjeliách. Vyjadrenia svätého Justína, svätého Ireneja, Origenesa atď. uvedené v predchádzajúcej otázke (Kto boli evanjelisti?) naznačujú, že kánonické evanjeliá boli bezprostredne odpísané a spoločne odovzdané ďalej.

V prvých storočiach kresťanskej éry sa na písanie používal papyrus a od 3. storočia pergamen, ktorý bol odolnejší a trvanlivejší. Papier sa začal používať až v 14. storočí. Zachované rukopisy evanjelií nám na základe podrobného štúdia tzv. textovej kritiky ukazujú, že v porovnaní s väčšinou stredovekých diel je vierohodnosť týchto textov vysoká. V prvom rade vďaka počtu

rukopisov. Napríklad Iliady máme menej ako 700 rukopisov a z iných diel, ako sú napríklad Tacitove Letopisy, máme len niekoľko (a z jeho prvých šiestich kníh je len jeden). Na druhej strane máme asi 5400 rukopisov Nového zákona v gréčtine, nepočítajúc staroveké verzie v iných jazykoch a citácie textov v dielach starovekých autorov. Okrem toho je tu otázka časového odstupu medzi dátumom vzniku knihy a datovaním najstaršieho rukopisu. Zatiaľ čo u mnohých starovekých klasických diel je to skoro desať storočí, najstarší rukopis Nového zákona (*Rylandsov papyrus*) bol napísaný tridsať až štyridsať rokov po tom, ako bolo napísané evanjelium sv. Jána; z tretieho storočia máme *Bodmerove papyrussy a papyrus Chestera Beattyho*, ktoré ukazujú, že už zozbierané kánonické evanjeliá sa odovzdávali v kódexoch; a od štvrtého storočia sa svedectvá

odovzdávali prakticky bez prerušenia.

Samozrejme, že pri porovnávaní takého množstva rukopisov sa odhalia chyby, chybné čítanie a pod. Textová kritika evanjelií (a starovekých rukopisov) skúma tie varianty, ktoré majú nejaký význam a pokúša sa zistiť ich pôvod (niekedy sa jeden prepisovateľ snaží zladať text jedného evanjelia s druhým evanjeliom, druhý sa snaží vysvetliť to, čo považuje za nesúvislý výraz atď.), a tak sa snaží zistiť, ako mohol vyzerať pôvodný text. Vedci sa zhodujú v tom, že zo starovekých textov máme najdokonalejšie poznanie práve o evanjeliách. Vychádzajú z toho, čo bolo práve povedané v predchádzajúcom odseku, a tiež z toho, že spoločstvo, ktoré tieto texty odovzdáva, je spoločstvo kritické; sú to ľudia, ktorí žijú to, čo sa v textoch tvrdí a

ktorí by neznevážili svoju povest
momentálnymi nápismi.

Vincente Balaguer

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/15-akym-sposobom-sa-
odovzdavali-evanjelia/](https://opusdei.org/sk-sk/article/15-akym-sposobom-sa-odovzdavali-evanjelia/) (18.03.2026)